

have brugt det fra Begyndelsen, idet jeg nemlig holder mig overbevist om, at de Mænd, — og der er ved den Slags Foretninger, hvor om der her er Spørgsmaal, stedse Flere —, som have deeltaget i den Handling at søge at skabe en Værdi, som ikke havde noget andet virkeligt Underlag end den gjenfaldige Tillid, — at disse Mænd, idetmindste Flere af dem, de idetmindste, hvis Navn have nogen Betydning, i det Dieblisk troede, at en saadan Sag skulde kunne bringes tilende uden at frembringe Tab paa nogen Kant. Den saakaldte Overspeculation har ogsaa en simpel og naturlig historisk Udvikling ved Siden af den simple Handelsgang; den er et Misgreb, en Feil, men en Feil, som selv her i dette Thing jevnlig har fundet sin Understøttelse, idet man saa lidet har villet tænke paa Sparsommelighed og stedse har været paa rede Haand med at votere de store Summer, fordi man var overbevist om, at man havde Saameget (Na! Hør!). Ja, den Bedømmelse af Forholdet, som gaaer ud fra dem, der skulde paaage over Finantserne, har her ledet til en falsk Opfattelse af hele Livet og dets Forhold, og det, der er paa Bunden af vor nuværende Krisis, er ogsaa en falsk Opfattelse af Livets sande Fordringer og af Statens, af Folkets virkelige Kraft og Midler. Det kan imidlertid ikke hjælpe, at vi nu ville sige: saaledes er det kommet! vi maae finde paa, hvorledes vi paa en taalelig Maade kunne komme ud over den nuværende Krisis. Det forekommer mig, at den nuværende Tilstand har 2 Banskkeligheder, som maae overvindes. Den ene er, som allerede nævnt af det ærede Medlem, at der savnes Værdier, der nyde større Tillid end Berler for Dieblisket, til dermed idetmindste forbigaaende at realisere de naturlige og virkelige Betalinger for reelt erholdte Gjenstande, Gjenstande, som have den fulde Værdi. Paa den anden Side have de Midler, der i Almindelighed under en naturlig Tilstand ere tilstede, trukket sig tilbage, idet de, der ere i Besiddelse af dem, ere komne til den Erkjendelse, at de Midler til Penges Anvendelse, som for Dieblisket bydes dem, indbringe dem Mindre, end at lade Pengene ligge rolig, indtil en bedre Fremtid kan komme. At skaffe i Contanter, i Sølv, de nødvendige

Baluta for at overkomme den nuværende vanskelige Periode, anseer jeg for umuligt, selv om Staten, Monarchiet indbefattet, træder til; det lader sig ikke gjøre. Vi kunne see hen til, hvilke Finantskrifer i Europa vi ville, det være sig paa Statens eller paa Samsundets Vegne, saa har man paa enhver saadan Tid, samtidig med at skaffe virkelig Baluta tilveie, foreløbig i Forbindelse dermed maattet hjælpe sig med Beviser, som man vidste havde en Garanti, og naar Finantserne vare i en saa taalelig Tilstand som hos os, var Statens Garanti en god Garanti. Ved at skabe et saadant Middel som dette vil man, naar det skabes paa en hensigtsmæssig Maade, tillige finde de Pengemidler, som nu have trukket sig tilbage, idet der vil være Fordeel ved at sætte sig i Besiddelse af et saadant Papiir. Lad os erindre, hvilken stor Hjælp Staten fandt i 1848 i de saakaldte Creditbeviser, lad os tænke os et lignende Middel anvendt for Dieblisket, sat i Forbindelse med en bestemt Udbetalingsperiode og givet en saa høj Rente, at der saa at sige ingen fordeelagtigere Penges anvendelse kunde findes i dette Dieblisk, vilde man da ikke deri kunne have et brugbart Middel, som Kongeriget kunde skabe, et brugbart Middel til at afhjælpe den sande Trang? Hvilken Trang kalder jeg imidlertid den sande? Det er Noget, man vel maa lægge Mærke til: den sande Trang er kun tilstede, hvor der er Tale om Betaling for virkelig tilstedebevarende Værdier, og den sande Trang ligeoverfor Statens Mellemkomst er ikke at faae Laan paa virkelige Værdier, medmindre der samtidig dermed oplyses, at det givne Laan bruges paa en bestemt og positiv Maade, til dermed at afbetale en reel Gjæld. Man vil vel derved rokke Mange, som ellers kunde haabe paa i Tidens Længde at glide igjennem paa et falsk og urigtigt Underlag; men man vil styrke den hele Stilling og skaffe Tillid tilveie og igjen fremme Circulationen; de Hypotheker, de Sikkerheder, som gives paa denne Maade, i i Forbindelse med Statens Garanti, og Statens Erkjendelse af, at dette Circulationsmiddel kan gaae ind som Betalingsmiddel i de offentlige Kasser, vil, troer jeg, være den største Hjælpekilde, vi kunne skabe tilveie. Her